

«Oscar Romero representa un model de compromís de l'Església amb els pobres»

Juan José Tamayo, teòleg

Carme Munté

El 24 de març es compleix el 35è aniversari de l'assassinat d'Oscar Arnulfo Romero, arquebisbe de San Salvador (el Salvador) compromès en la defensa dels drets humans. Va ser assassinat pels Esquadrons de la Mort mentre celebrava l'eucaristia. Per tant, aquesta és la data probable per a la seva beatificació un cop s'ha desbloquejat el procés de beatificació i ha estat declarat màrtir. L'arquebisbe Vincenzo Paglia, president del Pontifici Consell per a la Família, ha tingut un paper decisiu en el desbloqueig del procés. Tant Oscar Romero com el jesuïta Ignacio Ellacuría, assassinat fa 25 anys, figuren en el llibre *Cincuenta intelectuales para una conciencia crítica* (Fragmenta Editorial), del teòleg Juan José Tamayo.

Ha estat reconegut el martiri de l'arquebisbe Romero i, per tant, no hi ha obstacle per a la seva beatificació. Com valora aquest fet?

És un símbol del canvi d'actitud de Francesc. El procés de monsenyor Romero estava bloquejat, fonamentalment perquè no es reconeixia la seva exemplaritat evangèlica sinó que més aviat es considerava que aquesta exemplaritat estava influïda i manipulada políticament. Francesc entra en contacte amb la comissió de teòlegs perquè estudiï la figura de monsenyor Romero sense cap mena de prejudici. És una figura que destaca per ella mateixa i que representa un model de compromís de l'Església amb els pobres, una actitud d'opció per la justícia i la pau en un país en guerra. A més, la forma de morir reflecteix molt bé la continuïtat de la seva vida, almenys en els tres darrers anys.

Ha estat precisament amb un papa de l'Argentina, el primer no europeu, que s'ha desbloquejat el procés. Francesc és més sensible?

És molt diferent el comportament, l'actitud i el funcionament d'una Església segons sigui regida per un papa del nord o del sud. La pràctica diària de Francesc, els seus missatges, els seus gestos, el seu pensament, la seva orientació han de ser necessàriament diferents. Però és que a això s'hi afegeix que sent un Papa doctrinal i moralment conservador, el més important és que ha canviat les prioritats en el funcionament de l'Església catòlica. Així, ha posat en primer lloc el sentit social de l'Evangeli i ha demostrat saber molt bé qui és l'adversari del cristianisme alliberador: el neoliberalisme. Fins al punt que des del primer dia ha marcat perfectament les línies d'actuació i amb prou feines se n'està desviant.

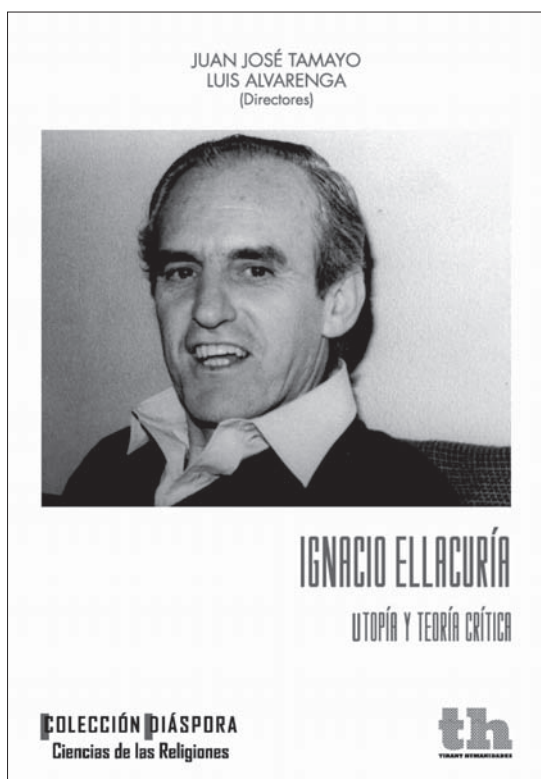
Amb la beatificació d'Oscar Romero, es rescabala la teologia de l'alliberament?

Sí. Un dels factors més importants del canvi que du a terme Francesc a l'Església és la seva actitud diferent pel que fa a la

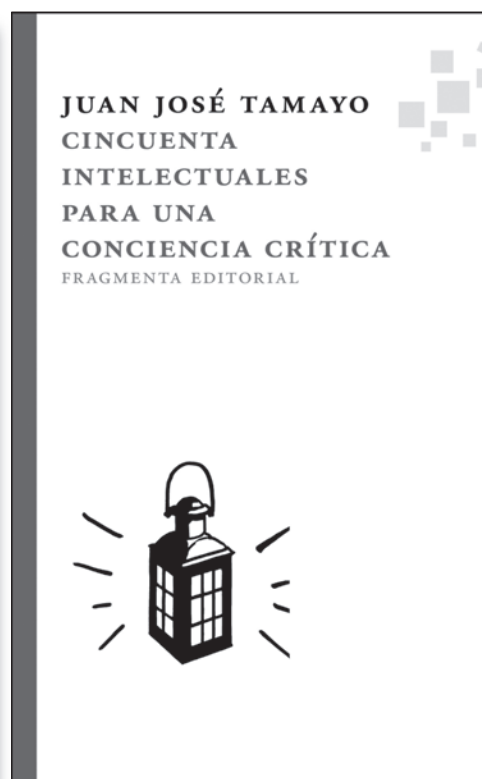
Agustí Codinach

Tamayo en la seva visita recent a Barcelona.

«Ignacio Ellacuría. Utopía y teoría crítica» (Tirant Editorial).

«Cincuenta intelectuales para una conciencia crítica» (Fragmenta Editorial)

nosticar Oscar Romero: «Si em maten, ressuscitaré en el poble salvadorenc»?

Oscar Romero va dir tres frases que per a mi constitueixen el seu programa. La primera, immediatament després de ser nomenat arquebisbe de San Salvador, «La meva missió és recollir cadàvers». Quan arriba al Salvador s'inicia un procés de persecució a l'Església compromesa amb els pobres. En els tres anys com a arquebisbe ha d'assistir a molts enterraments i cada cop és més extensa la llista que llegeix els diumenges a la missa a la catedral de tots els assassinats i crims que la Guàrdia nacional, l'Exèrcit i els Esquadrons de la Mort duen a terme contra sacerdots, religiosos, religioses, líders de comunitats, activistes de drets humans... Precisament aquesta funció de recollir cadàvers és la que el convertirà a la causa per la qual es produeixen els cadàvers. La segona frase parteix d'una expressió de sant Ireneu: «La glòria de Déu consisteix en el fet que l'home visqui.» Monsenyor Romero la tradueix per: «La glòria de Déu és que visquin els pobres que moren abans d'hora.» La tercera frase és: «Si em maten, ressuscitaré en el poble.» Certament, va ressuscitar en el poble el mateix dia que el van matar perquè des d'aquell mateix moment tot Amèrica Llatina i bona part de l'Església catòlica de l'alliberament d'arreu del món ja el va considerar màrtir i sant. El qui ho va expressar més bé va ser Pere Casaldàliga quan el va declarar «sant Romero d'Amèrica».

Vostè va tenir relació intel·lectual i personal al llarg de deu anys amb el jesuïta Ignacio Ellacuría. També acaba de presentar un darrer llibre: *Ignacio Ellacuría. Utopía y teoría crítica* (Tirant Editorial). Diu d'ell que no hi havia compartiments estancs ni falsedat: vivia com pensava, pensava com vivia.

És un dels intel·lectuals més honestos èticament, més rigorosos científicament i més autèntics evangèlicament. Va viure tal com va pensar, fins al punt de posar en risc la seva vida constantment. Va saber harmonitzar amb coherència admirable la filosofia i la teologia. En tots dos casos es tracta d'un pensament crític al servei de les majories populars. Va ser una persona evangèlicament exemplar perquè per a ell el referent a la seva praxi i manera d'entendre l'Església era l'Evangeli.

ció o canonització de Romero, la rehabilitació del religiós Miguel d'Escoto, tots aquests gestos, i sobretot els seus missatges, les seves declaracions i els seus documents van en aquesta direcció.

S'ha fet cert el que va pro-

LLAR D'ANCIANS PRUDENCI MIRALLES

petita gran residència.

Petita (hi ha lloc per a 16 persones), gran (els residents la fan gran).

Places disponibles, ambient familiar

NIF: G-08862781 - Els donatius desgraven un 20% del total de l'IRPF (Llei 30/94)
www.residenciapmiralles.org e-mail: residenciapmiralles@telefonica.net
Trafalgar, 39, 5è - 08010 Barcelona Tel. 932 681 867 - Fax 932 684 356